

PATVIRTINTA  
Klaipėdos lopšelio-darželio „Volungėlė“  
direktorius 2014 m. rugsėjo 2 d.  
įsakymu Nr. V-83

PRITARTA  
Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos  
Ugdymo ir kultūros departamento Švietimo  
skyriaus vedėjo 2014 m. spalio 7 d.  
įsakymu Nr. ŠV1-259

## **KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „VOLUNGĖLĖ“ PRIEŠMOKYKLINIO AMŽIAUS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO SVEIKOS GYVENSENOS UGDYMO PROGRAMA**

### **I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Švietimo teikėjas - Klaipėdos lopšelis-darželis „Volungėlė“ (toliau - įstaiga), įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190427939. Teisinė forma-biudžetinė įstaiga. Grupė- priešmokyklinio ugdymo mokykla.
2. Įstaigos buveinės adresas-I.Simonaitytės 26, LT-95135 Klaipėda.
3. Programos pavadinimas - Klaipėdos lopšelio-darželio „Volungėlė“ priešmokyklinio amžiaus neformaliojo vaikų švietimo sveikos gyvensenos ugdymo programa (toliau – programa).
4. Programos rengėjai: Zita Bulsienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, Danutė Gražlienė, ikimokyklinio ugdymo neformaliojo švietimo mokytoja (pedagogė) programai vykdyti
5. Programos koordinatorius–direktorė Eugenija Simpukienė.
6. Programos trukmė – tęstinė. Programos turinys koreguojamas pagal poreikį.
7. Programos apimtis vieneri mokslo metai.
8. Programos dalyviai – priešmokyklinio amžiaus vaikai.
9. Programa atnaujinama, tobulinama pagal poreikį.

### **II. UGDYMO PRINCIPAI**

10. Sveikatingumo principas. Sudaryti fiziškai saugią aplinką, ugdyti nuostatą laikytis asmens higienos, aktyvios veiklos. Ugdymo turinį orientuoti į vaiko fizinio, psichinio ir socialinio ugdymo darną.
11. Integralumo principas. Siekti ugdymo turinio vientisumo, lankstumo, integralumo. Plėtoti vaiko visuminį pasaulio suvokimą ir jo veiklos patirtį.
12. Individualizavimo ir diferencijavimo principai. Ugdyti vaiką atsižvelgiant į jo gebėjimus, turimą patirtį, pomėgius, poreikius, skirtingus pažinimo būdus, brandos ypatybes.

### **III. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI**

13. Programos įgyvendinimui įstaigoje sudarytos palankios materialinės ir ugdymo(si) sąlygos. Įrengta sporto salė, įsigytas sportinis inventorių, stacionarūs treniruokliai, įvairios priemonės skirtos aktyviai fizinei veiklai (judriems žaidimams, estafetėms, sportiniams pratimams ir kt), kuriama lauko aplinka (sūpynės, smėlio dėžės, suoliukai, žaidimo aikštelės), lego dactos kaladės, priemonės skirtos plokščiapadystės profilaktikai, sukaupta metodinė medžiaga apie

sveikatos stiprinimą ir sveiką gyvenseną, pedagogai kryptingai kelia kvalifikaciją sveikatos saugojimo ir stiprinimo srityje ir kt.

14. Programos tikslas-ugdyti teigiamą motyvaciją sveikai ir saugiai gyvensenai.

15. Programos uždaviniai:

15.2. tenkinti vaiko poreikį judėti, lavinti judesius ir fizines ypatybes;

15.3. plėtoti ugdytinių saugios ir sveikos gyvensenos įgūdžius;

15.4. siekti sveikos gyvensenos ugdymo tęstinumo šeimoje.

#### IV.TURINYS. METODAI. PRIEMONĖS

##### 16. Programos turinys, metodai, priemonės

Eil. Nr.	Kompetencija	Turinys	Metodai	Priemonės
16.1.	Sveikatos kompetencija	Vaikas suvokia, aiškinasi, diskutuoja apie sveikatą, jos saugojimą, sveikos gyvensenos reikšmę žmogaus sveikatai, domisi žmonių panašumais ir skirtumais, tyrinėja ir įvardija kūno dalis, dalyvauja pokalbiuose, diskusijose „Kodėl reikia plauti rankas prieš valgi?“, „Kaip teisingai naudotis rankšluosčiu?“, „Kas patinka dantukams?“, supranta žalingų įpročių poveikį žmogaus sveikatai, suvokia, kaip saugiai pereiti gatvę, aiškinasi, kaip saugiai elgtis su aštriais, stikliniais, elektriniais daiktais, pratinasi teisingai jais naudotis, aktyviai juda, žaidžia, lavina koordinaciją, vikrumą, greitumą, atlieka ėjimo, bėgimo, šuolių, mėtymo, laipiojimo judesius, atlieka pratimus plokščiapadystės profilaktikai, taisyklingai kūno laikysenai lavinti, orientuojasi naujoje aplinkoje, išreiškia save judesiu, tyrinėja, kaip juda kūnas, suvokia gamtos poveikį žmogaus sveikatai, įgyja žinių apie vaistažolių poveikį, žino ir perima, kai kurias liaudiškas sveikatos puoselėjimo tradicijas, sužino apie liaudies mediciną, plečia supratimą apie grūdinimosi svarbą oru, saule, vandeniui, žaidžia judriuosius, atsipalaidavimo, tradicinius liaudies žaidimus, įgyja žinių apie gamtoje egzistuojančius pavojingus, kenksmingus veiksnius, sužino, kad yra augalų, grybų, uogų, sėklų, kurie nuodingi žmogui, tyrinėjami daiktus geba su jais saugiai elgtis ir kt.	Stebėjimas, pokalbis, demonstravimas, aiškinimas, aptarimas, vertinimas, lego dactos žaidimai, tyrinėjimas, pasakojimas, imitavimas, improvizavimas (išraiška ir saviraiška) judesiu, varžybos, viktorinos, išvykos, ekskursijos ir kt.	Sportinis inventorių, lauko žaidimų įranga, knygos, plakatai, stalo žaidimai, treniruokliai, priemonės estafetėms, higienos reikmenys, laipiojimo virvės, gimnastikos suoleliai, čiužiniai, įvairūs kamuoliai, vaizdo ir garso įrašai, multimedia, filmavimo kamera, fotoaparatas ir kt.

16.2.	Komunikavimo kompetencija	<p>Vaikas kaupia kalbinio bendravimo patirtį, kalbėdamas, klausydamas įvairių skaitomų, sekamų, deklamuojamų kūrinų, sužino apie kalbos vaizdingumą, melodingumą, garsų skambesį, ritmą, aiškinasi nesuprantamų žodžių išsireiškimus, įsiklausydamas į aplinkoje sklindančius garsus, juos atkartoja, apibūdina, imituoja judesiais pasakų veikėjus, pasakoja vienas kitam patirtus įspūdžius, nutikimus, naujienas, išgyvenimus, žaidžia įvairius kalbinius žaidimus, diskutuoja apie savo pojūčius: ką mato, girdi, liečia, uodžia, ragauja, veikia, seka savo kūrybos pasakas, sugalvoja pavadinimus, kuria knygeles, tekstą „užrašydami“ piešiniais, simboliais, aiškinasi sinonimus, antonimus, vaizdingus būdvardžius, išsireiškimus, kuria daineles, melodijas, savitą, išgalvotą kalbą pasakų veikėjams. Vartydamas knygas, enciklopedijas, žiūrinėdamas paveikslus, reprodukcijas, įgyja žinių apie sveikatą, sportą, mediciną, saugų elgesį, kultūrinius higieninius įgūdžius ir kt.</p>	<p>Stebėjimas, pokalbis, demonstravimas, aiškinimas, aptarimas, skaitymas, interviu, vertinimas, pasakojimas, susitikimai, atvirų durų dienos, improvizavimas ir kt.</p>	<p>Knygos, enciklopedijos, atvirukai, reprodukcijos, pasakų įrašai, paveikslai, plakatai, stalo žaidimai, raidelių maketai (iš popieriaus, vielos, molio), žodžių kortelės, kompaktiniai diskai, garso kasetės ir kt.</p>
16.3	Pažinimo kompetencija	<p>Vaikas sužino aplinkos poveikio žmogaus sveikatai reikšmę, pasakoja, kokią naudą teikia augalai, kas iš jų gaminama, žino, kai kurių vaistažolių pavadinimus (liepos žiedai, čiobreliai, ramunėlės ir kt.). Pratinasi saugiai elgtis gamtoje: negalima ilgai būti saulėje, plaukioti tik su suaugusiais tam skirtose vietose, supranta, kaip elgtis gamtoje: nešiukšlinti, nelaužyti medelių, nedeginti žolės, neniokoti augmenijos ir gyvūnijos, kuria meninius darbelius apie augalus, domisi kituose kraštuose augančiais augalais, gyvūnais, pažįsta nuodingus ir nenuodingus grybus, valgomas miško uogas, paaiškina sąvokas (daržovės, vaisiai, uogos), klausosi pasakojimų apie vandens, šviesos svarbą, žemę, saulę, planetas, pasakoja, ką matė vakare stebėdami žvaigždes, mėnulį, tyrinėja gaublį, suvokia metų laikų kaitą, lavina mąstymą, įgyja supratimą apie daiktų dydį, svorį, formą, kiekį, skaičių, lygina, matuoja įvairius objektus pagal ilgį, plotį, storį, didumą (iš akies, žingsniais, sprindžiais ir kt.). Klausydamas skaitomų kūrinų, vartydamas knygas, enciklopedijas, paveikslus, plečia supratimą apie sveiko maitinimosi reikšmę, aktyvaus judėjimo</p>	<p>Stebėjimas, pokalbis, demonstravimas, aiškinimas, aptarimas, interviu, vertinimas, žaidimai, tyrinėjimas, pasakojimas, eksperimentavimas, išvykos, ekskursijos ir kt.</p>	<p>Paveikslai, stalo žaidimai, matavimo priemonės (liniuotės, svarstyklės, termometras), kalendorius, smėlio laikrodis, padidrinimo stiklas, šviesos stalai, mikroskopas, akvariumas, įvairi gamtinė medžiaga, saugaus eismo priemonės, Lietuvos ir regiono žemėlapiai, gaublys, Lietuvos herbas, miesto herbas ir kt.</p>

		<p>naudą, pasakoja apie savo gyvenamą vietą, vardija, kokios gatvės yra Klaipėdoje, nori sužinoti apie įžymius Lietuvos žmones (prezidentą, dainininkus, aktorius, sportininkus), vyksta į išvykas (Laikrodžių, Pilies, Kalvystės, Mažosios Lietuvos istorijos muziejus) ir kt.</p>		
16.4.	Meninė kompetencija	<p>Vaikas susipažįsta su meninės raiškos priemonėmis, atlieka ritminius judesius, pratimus, šokio elementus: šuoliukus, pritūpimus, sukinius, dvigubą ir pristatomą žingsnelį, tyrinėja, kurias kūno dalis galima ritmiškai judinti, kurios kūno dalys padeda išgauti ritminius garsus, šokio metu sudaro figūras, šoka poroje, sustoja į ratelį, vorą, pusratį, dviem eilėm, kūno judesiu, mimika vaizduoja įvairias figūras, bando kurti, improvizuoti, vaidindamas kūrybiškai plėtoja žaidimus, inscenizuoja trumpas grožinės literatūros kūrinių ištraukas, klausosi gyvo sekimo, deklamavimo, dainavimo, tyrinėja, aptaria savo balso galimybes dainuojant (garsą, tempą, melodiją), kuria ritmus žodžiams, kartu dainuoja, vaidina, žaidžia, jaučia, kaip galima perteikti teksto nuotaiką, išreiškia save įvairių meninių priemonių pagalba, spalvomis reiškia literatūros, muzikos kūrinio ar kitokius meninius įspūdžius, naudoja grafinius ženklus (raides, skaičius, rodykles, įvairias linijas) žmogaus, gyvūno, paukščio nuotakai, judesiui perteikti, puošia grupės aplinką sukurtais savo darbais ir kt.</p>	<p>Stebėjimas, pokalbis, demonstravimas, aiškinimas, aptarimas, interviu, vertinimas, žaidimai, imitavimas, improvizavimas (išraiška ir saviraiška) judesiu ir kt</p>	<p>Muzikos instrumentai, muzikiniai įrašai, magnetofonas, molbertai, flomasteriai, akvareliniai dažai, guašas, kreidelės, modelinas, plastilinas, teatrinės lėlės, vaikiška bižuterija (karoliai, segės, dirželiai) ir kt.</p>
16.5.	Socialinė kompetencija	<p>Vaikas kaupia socialinę patirtį, sužino, kad yra vaikų ir tėvų teisės, įvardija savo šeimos narius, paaiškindamas giminystės ryšius (brolis, sesuo, pusseserė, teta, dėdė ir kt.). Geba būti kartu, padėti kitiems, domisi savimi, bendraamžiais ir suaugusiais, įvardija, pasakoja apie išgyventas būsenas, jausmus, dalinasi savo turima patirtimi, tariasi, kaip įveikti atsiradusią kliūtį, tyrinėja nuotakų simbolius, pagal pedagogo pateiktas situacijas atpažįsta liūdesį, džiaugsmą, pyktį, susierzinimą, pavydą, baimę ir kt. Žodžiu, muzikos garsais, judesiu išreiškia savo, kito žmogaus (veikėjo) išgyvenimus, plečia supratimą apie elgesį su draugais, gerbia kitų nuomonę, teises, privatumą, įvardija savo paties atliekamus veiksmus, santykius tarp</p>	<p>Stebėjimas, pokalbis, demonstravimas, aiškinimas, aptarimas, skaitymas, pasakojimas, interviu, vertinimas, žaidimai, imitavimas, improvizavimas, pasivaikščiavimas ir kt</p>	<p>Enciklopedijos, šeimos nuotraukų albumai, kalendoriai, žemėlapiai, kompasas, smėlio laikrodžiai, padidinimo stiklai, termometrai, stalo žaidimai, kelio ženklai, sankryžų maketai, gaublys, Lietuvos</p>

	žmonių, žaisdamas, atlikdamas fizinius pratimus suvokia saugų atstumą, dalyvauja sveikatos stiprinimo edukacinėse valandėlėse, žaidžia šalia vienas kito, dalinasi įspūdžiais, žaislais, priemonėmis. Vartydamas knygas, žiūrėdamas filmukus, dalyvaudamas išvykose įgyja žinių apie saugų elgesį gatvėje, autobuse ir kt.		Respublikos vėliava, žemėlapis, herbas ir kt.
--	--	--	---

## V. UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

17. Įgyvendinus programą:

17.1. sukurta saugi ir sveika, fizinį aktyvumą skatinanti aplinka;

17.2. tenkinami vaikų poreikiai judėti, lavinti judesius ir fizines galias;

17.3. plėtojami vaikų saugios ir sveikos gyvensenos įgūdžiai;

17.4. dalyvaujama miesto priešmokyklinio ugdymo įstaigų organizuojamuose sporto šventėse, šeimų olimpiadose;

17.5. organizuojami sportiniai, edukaciniai sveikatingumo renginiai;

17.6. stiprinama sąveika su vietos bendruomene, šeima, gerinant vaikų sveikatą;

18. Ugdymo pasiekimų vertinimo metodai: stebėjimas, pokalbis su vaiko tėvais, vaiko veiklos, analizė, audio ir video įrašai.

19. Ugdymo pasiekimų vertinimo dažnumas: du kartus per metus (rudenį ir pavasarį). Prireikus atliekami tarpiniai vaikų pasiekimų vertinimai.

20. Ugdymo pasiekimų fiksavimo formos: ikimokyklinės grupės dienynas, vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimo protokolai, aplankai.

21. Ugdymo pasiekimų pateikimo formos: metų veiklos pokyčių vertinimas (ugdamosios veiklos metų apmąstymai), metų planuojama veikla, grupės savaitės planai, pokalbiai su tėvais, pedagogais, vaikų raiškos darbai, veiklos pėdsakai, „minčių lietus“, klausimai, pasakojimai, samprotavimai, žodinė kūryba, nuotraukos, vaiko veiklos stebėjimo užrašai.

### SUDERINTA

Klaipėdos lopšelio-darželio „Volungėlė“

mokytojų metodinės tarybos 2014 m. rugsėjo 22 d.

posėdžio protokoliniu nutarimu (protokolas Nr. V4-3)

### NAUDOTA LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

1. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005-04-18 įsakymas Nr. ISAK - 627 „Dėl ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo“ (Žin., 2005, Nr. 52-1752).
2. Lietuvos higienos norma HN 75:2010 „Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programą, bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (Žin., 2010, Nr. 50-2454).
3. Priešmokyklinio ugdymo turinio įgyvendinimas. Metodinės rekomendacijos, 2004.
4. Aukime sveiki ir stiprūs. Vaikų sveikatos ir fizinio ugdymo programa, 2002.
5. Pilipavičius R. Priešmokyklinio amžiaus vaikų sveikos gyvensenos ugdymas, 2004.
6. Strukčinskienė B. Saugi vaikystė, 2002.